

naprosite vse, ki še nimajo „Slov. Gospodarja“, da si ga odslej naročijo. Pri tem delu vam bodo gotovo šle na roko tudi naše vrle matere in gospodinjice.

Prosimo in priporočamo vam posebno sledeče:

1. Napišite na polo papirja natančen naslov vseh onih, ki jim je treba poslati na novo „Slov. Gospodarja“ ali „Stražo“. Poberite od vsakega polletno ali četrtletno naročnino.

2. Naslove in nabrano naročnino pošljite takoj na naslov: Upravišтво „Slov. Gospodarja“, Maribor, Cirilova tiskarna. Zadržuje, da napišete pošto nakaznico in naslove novin na ročnikov na zadnji strani odrezka.

3. Ako želite, vam pošljemo za vsako župnijo prepis naročnikov, da vidite, kdo je naročen na naše liste in kdo ne.

„Slov. Gospodar“ stane do novega leta 1922 20 K, do 1. oktobra 1921 pa 10 K.

„Straža“ stane za pol leta 60 K, za četrt leta 30 K.

Kdor pridobi 10 novih naročnikov, dobi lepo darilo.

Vsem razširjevalcem krščanskega časopisa se za njih trud in delo že naprej najlepše zahvaljujemo.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Na zadnjih sejah konstituantne so razpravljali o pravicah kralja. Komunisti so pred glasovanjem o tem členu zapustili zbornico. Razmotrivanj in glasovanja o kraljevih pravicah se tudi ni udeležil naš Jugoslovanski klub kot znak protesta, ker je zbornični predsednik izključil od treh sej člana našega kluba, ker je ta očital Pašiču, da si je kupil ustavo. Važna je bila i poveljkova seja konstituantne, na kateri se je sklepalo o ustavi parlamenta. Naš klub je zahteval dve zbornični politični in gospodarsko, kar so pa odklonili vladinovi. Določili so tudi, da bo v prihodnje volilo 40.000 volivcev enega poslanca. Ako pa bi bil oslanek 25.000, voli se teh 25.000 1 poslanca. V konstituenti so bili tudi pri ravnomar omenjeni priliki stavljeni razni predlogi o ženski politični enakopravnosti in sploh ženski volilni pravici, za katero so se zavzemali naši in socialisti. Seve, žensko politično enakopravnost z žensko volilno pravico vred je pokopala in odklonila iz strahu vladna večina. G. Pašič ima večke nepravilne s svojimi ministri. Vsačas se mu kateri skula in poča ostavko G. ministrski predsednik mora po tem kujavemu ministru kaj obljubiti, da se zopet vsede na svoj ministrski stolček.

V Avstriji dobijo konec tega tedna novo dunajsko vladno. Ze zanjnj smo poročali, da hočejo in zahtevajo vse avstrijske pokrajine spojitve z Nemčijo, čemur se pa ustavlja entente. Avstrijska vlada se sicer navidez klanja zahtevam entente a na iljem pa tudi kopni po majki Nemčiji. Največja preglavica za dunajsko vladno so Stajerci, ki hočejo ljub prstiku od strani Dunaja ter entente — glasovat za Nemčijo dne 3. maja, da si vedo, da bo v tem slučaju zgubila Avstrije Koroško in še znatni del — Stajerske.

V gornjeslezijskem spornem ozemlju se vedno ni mira. Nemci in Poljaki se še vedno ravšajo. Anglieži in Francozi pošiljajo v Slezijo četa, ki bi naj ukrotile razbojstvo Nemce in poljske vstaše.

Tedenske novice.

Naš regent Aleksander, ki se mudi sedaj v inozemstvu in je bival nekaj časa v Parizu, je odpotoval iz Pariza v London, odkoder se vrne zopet v Beograd v drugi polovici tega meseca.

Občinski odbori naj takoj, ko se sestanejo, sklenejo izjavo za avtonomijo. Odbornike, ki so naši pristaši, pa prosimo, da podpišejo izjavo, da so somišljeniki Slovenske ljudske stranke. Prosimo, da nam zaupniki pošljejo te izjave najpozneje do 20. junija 1921. Mi te izjave nujno potrebujemo, da pokazemo vladi in nasprotnikom, da je

Slovenija po ogromni večini v našem taboru in da ne mara ne samostojnežev in ne liberalcev, ki so nas oropali samouprave Slovenije ter nas vkovali v srbijski centralizem. Občinski odbori, pokžite se!

Volitve županov so 29 povsod, kjer ni bilo pritožb zoper občinske volitve, končane. Nam še manjka poročil iz 300 občin. Prosimo ponovno naše zaupnike, da nam iz vsake občine poročajo, kdo je izvoljen za župana, kdo za občinske svetovalec in katerim strankam pripadajo posamezniki. Poročajte nam tudi, v katerih občinah so bili vloženi prizivi. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Novi župani. Nadalje so izvolje ni za župana naši somišljeniki v naslednjih občinah: Lancova vas pri Ptuj, Jakob Vaupotič, Trnovec-Sele Franc Skrbinek, Cogetinci Ljudevit Poljanec, Janžev vrh-Arlica Luka Držek, Bistrica pri Limbušu Jožef Bučar, Loka pri Zid. mestu Franc Koren, Marija Građec Martin Topolet, Svetina Miha Videc, Padeški vrh Alojzij Mernik, Bočna Martin Krajnc, Novaštitfa Rudolf Tratnik, Kot Jurij Gužnik, Sv. Andraž pri Velenju Anton Brinovšek, Na Ranci pri Mariboru Rupert Grahornik, Sv. Andraž v Slov. gor. Jožef Zelenko, Polce pri Račgoni Franc Prajndl, Grešnjevec Franc Santl, Orehovi Jožef Hamler, Ivajnsveci Fr. Merčnik, Spitalič pri Konjicah Martin Ambrožič. — Ponovno prosimo zaupnike, da nam poročajo o izidu župauskih volitev. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Za samoupravo Slovenije. Občinski odbori občin Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Cirknica, Dogoš, Gruškovje v Halozah, Zerkovce (so-svet), Selnica ob Muri so sklenili naslednjo izjavo: „Občinski odbor občine ... je v svoji seji dne ... sklenil sledeče: Ponovno pozdravljamo ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno suvereno državo, izražamo s tem svojo zahtevo po samoupravi ljudstva v tej državi. To pravi co mora garantirati prebivalstvu državna ustava, ki mora biti le plod sporazuma med vsemi tremi plemen. Upoštevajoč posebne kulturne, gospodarske in socialne prilike naše dežele zahtevamo nedeljivo in avtonomno upravljanje Slovenijo z zakonodajno in administrativno polnomočnim pokrajinskim zborom ter njemu odgovorno pokrajinsko vladno. ... dne ... 1921. Občinski pečat: — Podpiši.“

Za samoupravo Slovenije. Tajništvo Slovenske ljudske stranke dobiva dan za dnevom izjave občinskih odborov, v katerih zahtevajo, da se mora dati slovenskim pokrajinam v okvirju enotne države samouprava ali takozvana avtonomija. Do 8. junija zjutraj je tajništvo SLS prejelo take izjave iz naslednjih občin: 1. Sv. Andraž-Leskovec, 2. Vel. Okič, 3. Vel. Varnica, 4. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 5. Cirknica pri Mariboru, 6. Jarenina, 7. Kaniza pri Mariboru, 8. Vukovski dol pri Jarenini, 9. Pesnica pri Mariboru, 10. Polička vas pri Jarenini, 11. Dogoš pri Mariboru, 12. Gruškovje v Halozah, 13. Zerkovce pri Mariboru, 14. Selnica ob Muri, 15. Vel. Nedelja, 16. Šardinje, 17. Trgovčič, 18. Vičanci, 19. Runeč, 20. Samušani, 21. Gornja Ložnica pri Slov. Bistrici, 22. Glava-Banovci, 23. Kristanci, 24. Lokavci pri Ljutomeru, 25. Ključarovi pri Ljutomeru, 26. Logarovci, 27. Boreci pri Ljutomeru, 28. Krizovci pri Ljutomeru, 29. Iljaševci, 30. Staronovavas na Murskem polju, 31. Bunčani, 32. Bučecovci na Murskem polju, 33. Vučja vas na Murskem polju, 34. Veržej pri Ljutomeru. — Nadalje izjave se naj pošiljajo na tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna. Vse izjave pošljemo vladi v Beograd z odločno zahtevo, da se mora ugoditi skupni želji in zahtevi slovenskega ljudstva, ki noče demokratsko-samostojnega centralizma, temveč nedeljivo in samoupravno Slovenijo z zakonodajno in upravno polnomočnim pokrajinskim zborom ter njemu odgovorno pokrajinsko vladno.

Razlika med našimi in samostojnimi poslanci. Doslej je v konstituenti nastopila že pretežna večina poslancev iz vrst našega Jugoslovanskega kluba in Samostojne. Nekaj teh govoro ali vsaj njihove izvečke so prinesli naši listi, „Kmetijski list“ pa govoro našega otrobo samostojnežev. Citateli našega časopisa so se lahko sami prepričali, da so naši poslanci go-

vorili v zbornici dostojno in stvarno o avtonomiji in za zboljšanje bednega kmetijskega stanu. Njihovi govori so bili vsi tako temeljiti, da so jih hvallili celo beograjski nam nasprotni listi. Samostojni poslanci pa so se v svojih govorih na ostudno prostaki način zavzemali za uzakonitev kancel. paragrafa in na živinsko divji način blatili in se zaganjali v našo duhovščino kot n. pr. bivši štajerčijanec in šnopsar Drogenik. Za res kmetisko korist se ni doslej v zbornici oglašil še niti eden od samostojnežev.

Samostojni poslanci so svoj čas bahavo izjavljali v „Kmet. listu“, da so pri vsaki seji konstituante in niso še izostali od nobene. Najbolj se je bahal z neumornim poslanskim delom debelušasti Urek. A ravno g. Ureka že dolgo ni v konstituanto, ampak je zaposlen pri zgradbi svoje nove hiše. V Beogradu se prikaže le tedaj, da si pusti izplačati na račun davkoplačevalcev nezasluzene dnevnice in mastno plačano mesto konstituantnega pred-predsednika, dasi do sedaj še niti enkrat ni vršil te službe. No, g. Ureka ni v Beograd, pa se bo držnil potem širokoustiti, kaj vse je izposloval kmetom. Urekovo poslančevanje bo pozidalo njemu samemu novo palačo na račun kmetov, a kakega haska pa od njegove beograjske borbe za staro našo pravdo ne bo. Tako je, g. Urek, in v novi hiši se bo udobno bivalo, kol se to spodobi za g. kmeta, ki zna vr-teti le svoj jezik na lažljivo plat, rok pa še doslej menda niti rabil ni — pri delu namreč!

Uničujoča sodba o kupljeni ustavi. Dne 4. t. m. je govoril v ustavotvorni skupščini poslanec Anton Brandner, zastopnik narodno-socialistične stranke, ki je tudi proti centralizmu. Govoril je o pravicah, ki naj se dovolijo kralju. Ker ga je demokratski minister dr. Kukovec v teku govora z neumnimi medklici motil, ru jih je prav pošteno natrobil v ušesa. Ko je Brandner očital dr. Kukovcu, da mu je ravno on onemogočil glasovanje za ustavo, ker je bila spravičena pod takimi pogoji pod streho, da bodo tisti, ki glasujejo z vami (samostojni) prišli v nevarnost, da bodo ljudje s prsti za njimi kazali ter klicali: „Tudi ti si eden izmed tistih, ki so do bili milijone za to, da glasujejo za ustavo“. (Te besede so samostojne poslance tako dirnile, da so začeli besno ugovarjati). Zakaj barantate in kupčujete z ustavo! To je bil vzklil narodnega socialista Brandnerja, ki je naletel na hinavski ugovor slabostojnih in muslimanskih poslancev. Ta dogodek v konstituenti si bomo za pomnil do tistega časa, ko bomo lahko ugotovili, da so milijoni že v posesti slovenskih izdajic.

Davki so še premajhni. Tako je zaklical med govorom poslanca Rožkarja 41. seji ustavotvorne skupščine zaveznik slov. samostojnežev hrvatski demokrat minister Krizman. Slovensko ljudstvo, davkoplačevalec, zapomni si to! Vi samostojnejši in liberalci, vknite si Krizmanov medklic za klobuk! Slovensko ljudstvo ječi pod ogromnim bremenom davkov, a liberalci še pravijo, da jih je premalo.

Kaj vse lahko opraviš v Tajništvu Slov. ljudske stranke v Mariboru? Tam ti dajo kot pristašu SLS — brezplačne nasvete glede davčnih zadev (prizive), glede zavarovanja zoper ogenj, radi vojaških oprostitvev, v carinskih zadevah, glede previsoko za računjenih železniških tovornih tarif, glede desetka in drugih pristojbin in v enakih gospodarskih pristojah. V tajništvu SLS dobi vsak naš somišljenik brezplačno potrebna navodila za organizacijo, nadalje se dajejo pojasnila glede volitev, pritožb itd. V tajniški pisarni sodelujejo sedaj strokovnjaki v davčnih, vojaških, tovarno-tarifnih, volilnih in drugih zadevah. — Pismenim vprašanjem je treba vedno priložiti natančne podatke in znamke za odgovor. Naslov: Tajništvo Slov. ljudske stranke, Maribor, Cirilova tiskarna, I. nadstropje, desno.

Nemci razbili državne mejnike. Kakor smo že poročali, je razmejivna komisija dala na novi državni meji med Avstrijo in našo državo postaviti nove in lepo izklesane mejnike. Pred par dnevi pa so Nemci te mejnike na čeli črti od Spitja do Drave grada razbili. Iz tega je razvidno, da

je bilo njih delo organizirano. Čudno se nam zdi, da jih niso naše obmejne straže zasačile.

Dekliški tabor na Ljubčnem pri Polčanah se vrši dne 26. junija za dekanije Slov. Bistrica, Konjice in Rogatec. Spored: ob 10. uri sv. opravilo s cerkvenim govorom za Marijine družbe. Takoj nato veliko deklisko zborovanje. Govori č. g. M. Krajnc. Z govori nastopijo tudi mladenke iz Makol Studenice, Slov. Bistrica, Laporja, Lpč Prihove, Konjice, Kostričnice, Sv. Jerneja pri Ločah, Sladke gore, Polčan. Vabimo pa tudi mladenke iz drugih župnij, da nastopijo z govori ali deklaracijami. Predsednice in odbornice D. Z. vabimo, da pridejo na Ljubčeno že ob pol 9. uri, kjer bo razgovor o organizaciji dekliskih zvez, posebno o dekanijskih dekliskih zvezah.

Dekliški tabor se vrši dne 12. t. m. pri podružni cerkvi Sv. Križa, župnije Sv. Vid na Planini in ne v Dobju, kjer ga je okrajno glavarstvo prepovedalo. Tudi gledališčna predstava v Dobju odpade istega dne.

Posavsko orlovsko okrožje priredi 26. junija 1921 v Cerkljah (pošta Krškavas, postaja Brežice) celodnevni orlovski tabor z javno telovadbo. Bratski odseki in društva naj pravočasno priglase število deležnikov telovadcev, netelovadcev) ter koliko kosil žele.

Veliko romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Krščansko socialna zveza v Mariboru priredi na splošno željo dne 11. in 12. julija t. l. veliko romanje k Mariji Pomagaj. Iz Maribora bo odhajal poseben vlak, ki bo pobiral romarje do Trbovelj. Južna železnica je za svojo progo znižala vozno ceno na polovico in sicer iz vsake postaje. Upati je, da to dovolila polovično vožnjo od Ljubljane do Otočca tudi državna železnica. Celi vozniki listek od Maribora do Ljubljane tje in nazaj stane 152 K. Iz Ljubljane do Otočca pa 48. Če bo dovolila tudi državna železnica polovično ceno, bo stala vožnja iz Maribora tje in nazaj 100 kron. Ako se to ne bi zgodilo, bo prišla vožnja iz Maribora tje in nazaj na 124 K. Na postajah, ki so Ljubljani bližje, bodo vozniki listki razmeroma ceneji. Vlak bo imel zvezo s stranski mi programi na postajah Pragersko, Grobelno, Celje in Zidani most, deloma tudi Poljane. Polovično karto bodo dobili le tisti, ki se izkaže na blagajni s posebno legitimacijo, katero mi izda da Krščansko-socialna zveza v Mariboru proti plačilu 20 K. P. n. gg. dušni pastirji se naprošajo, da zberajo udeležence in poberejo od vsakega udeleženca 20 K za legitimacijo ter vpošljejo vse zneske za legitimacijo po odbitku poštinih stroškov skupno najpozneje do 23. junija t. l. na naslov: „Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta št. 5 (Cirilova tiskarna)“. Legitimacije se jim pošljejo skupno priporočenim potom, da ne bodo poštini stroški previsoki. Kdor naroči legitimacijo posamezno, mora za poštino priporočenega pisma priložiti 6 kron. Ker je poština sedaj draga, je bolje, da se naroči legitimacije skupno. Neznani red in spored romanja bomo pravčasno priobčili. Na naročila legitimacij po 23. juniju se odbor ne mora ozirati, ker mora železnico pravčasno obvestiti o številu udeležencev.

Dvestoletnica božje poti Sv. Janeza Nepomučana na Radelju pri Marenbergu se je prav lepo obhajala. Pred 200 leti meseca maja leta 1721 se je začela nekdanj tako slavna božja pot pri Sv. Janezu Nepomučanu na prijaznem hričeku ob pobočju gore Radelj, župnije Marenberg. Vrli mladeniči in mladenke so krasno ovenčali cerkev ter postavili pred velikimi vrati slavolok z napisom: »Gospod, pravo nam modrost, mir in srečo daj! Srcu našem pa krepost izprosi sveti Janez naj! Mogočno streljanje je poveljevalo slavnost. Bilo je več sv. maš in slovesno sveto opravilo, popoldne ob drugi uri pete litanije Marijine. V cerkvenih govorih pri prvem sv. opravilu in ob 10. uri se je ljudstvu primerno pojasnil pomen tega dneva, poslušalci, Slovenci ter Nemci, so bili očitno ginjeni, kar je znamenje, da je božja pot vkljub vsem udarcem še vedno zanimiva ostala. Natančen opis in zgodovino božje poti ter krasne, velike romarske cerkve kakor tudi delovanje Mladeniske Zveze in Dekliške Zveze v Marenbergu v teku zadnjih 10

let najdeš v listku Slov. Gospodarja od dne 22. januarja 1920.

Vzglejna občina. V občini Jelovec nad Mariborom ni mogel znani komunistični hujšak Trobentar iz Brestnice dobiti niti enega podpisa za svojo kandidatno listo, čeprav je obrazil celo občino. V tej občini je bila torej vložena samo kandidatna lista naše Slovenske ljudske stranke. Pri volitvi župana, podžupana in občinskega svetovalca je vladala vzorna sloga. Na mesto nad vse priljubljenega župana Franca Hiterja, ki iz zdravstvenih in drugih ozirov ni mogel prevzeti tega bremena še za nadaljno dobo, je bil izvoljen za župana Franc Vračko, ki je na glasu kot vzoren kmet. Ob tej priliki so složili polnostevilno navzoči odborniki svoto 216 kron za sklad naše Slovenske ljudske stranke. Živela vzglejna občina Jelovec nad Mariborom!

Žaupnik Kmetke zveze celjskega okrožja prosimo, da (akoj odgovorijo na okrožnico, ki so jih dobili zadnje dni. Posebno naj kar najhitreje izpolnijo in pošljejo "Izjave" in nam poročajo o izvolitvi župana in svetovalcev. — Tajništvo SLS v Celju, hotel Beli vol.

Kaj pa zopet to? Okrajna glavarstva Konjice, Maribor in tuj preganjajo domače obrtnike. Kaki zagrebeni kmetijski in ljudski nasprotniki so demokratični uradniki, se vidi iz tega, da so začela okrajna glavarstva neusmiljeno preganjati one domače rokodelce, ki gredo kmetu in baltarju s svojim delom na roko. Ti gospodje uradniki zahtevajo, da mora imeti vsak delavec, ki podira ali popravlja plot obrtni list. Svinjak ali kurjak si smeš popraviti samo, če si vpisan obrtnik. Se čevlja in spodnjih hlač ne smeš dati zakrpati rokodelcu, ki nima obrtnega lista. Okrajna glavarstva odurno kaznujejo za vsako malenkost z ogromnimi globami in zapornimi kaznimi. To je že od sila. Pa poglejte v demokratični uradniki v Srbijo, Hrvatsko, Crnogoro in Bosno, ali je tam tudi tako grozno natančno? Zakaj ravno v Sloveniji take sekature? Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru zbira podatke o preganjanjih domačih rokodelcev. Pošljite torej take pritožbe z dokazili vred na tajništvo SLS. Z ljudmi, ki hočejo delati s kmetijskim delavskim ljudstvom, kakor dela svinja s plevami, bo treba korenito obračunati.

Dijaški dom v Ljubljani. V Dijaški dom se sprejmejo zdravi in pravno nepokvarjeni dijaki, ki so po dovršenih gimnazijskih študijah mislijo posvetiti misijonskemu poklicu in si cer v domačih ali zunanjih (poganskih) misijonih, kakor se bo kateri sam odločil. V Dijaškem domu imajo gojenci misijonskemu poklicu primerne vzgoje in vse oskrbo, pouk pa na javni gimnaziji. Stanovanje dobivajo brezplačno, hrano po dogovoru. Za obleko, perilo, knjige, šolske in druge potrebe morajo skrbeti starši. Za sprejem se je treba zgledati najkasneje do 31. julija pri "Vodstvu Dijaškega doma v Ljubljani", trg Tabor 12.

Celjsko porotno zasedanje. Dne 6. t. m. se je začelo polatno zasedanje celjske porote. Kot prvi je prišel na vrsto v St. Jurij ob Taboru pristojni Viktor Zilnik, ki se je zagovarjal zaradi hudodelstva tatvine. Za svoje grehe si je zaslužil pet let zapora. Zaradi tatvine se je tudi zagovarjal komaj 18 letni Franc Golčnik iz Pameč pri Slovenjgradu. Ker so porotniki spoznali, da je duševno nekoliko zaostal, je bil oproščen. V torek dne 7. t. m. je pa sedel na porotni klopi Engelbert Frece iz St. Anža pri Tinskem, obtožen zaradi uboja žene Ané. Porotniki so potrdili krivdo umora in Frece je bil obsojen na smrt na vešala. Obsodbo je sprejel hladnokrvno.

Izdatki centralne vlade za armado. Poročali smo že, da je zahteval vojni minister za svoje potrebe 10 milijard kron. V seji ministrskega sveta mu je finančni minister dr. Kosta Kumanudi odgovoril, da je zahteva pretirana in da bo moral vojni minister svoje zahteve zmanjšati. Sedaj bo znašala postavka vojnega ministra v državnem proračunu samo 1 milijardo 400.000.000 D in ne 2 1/2 milijardi ozir. 10 milijard kron. Kljub temu bode izkazal državni proračun velik primanjkljaj. Slabo gospodarstvo naših centraldemokratov.

33.000 Wranglovih vojakov živi dosedaj raztrošenih po naši kraljevini. Da ti ruski begunci ne živijo od zraka, je umevno, ampak jih hrani naša demokratsko samostojna vlada na debel račun davkoplačevalcev iz cele naše države. To nadlego wranglovcev bi nam lahko vsaj zaposlili samostojni, ki so tako mogočno na vladi, pa doslej v tej zadevi niso niti z mezinem ganili.

Na Kosovem polju priredi Pašičeva vlada na Vidovdan veliko slovesnost, katere se bodo udeležili poslanci ustavotvorne skupščine, (razen demokratov, radikalov, muslimanov ter slabostojnih menda nihče od drugih klubov) vlada, kraljevi dvor, zastopniki tujih držav in pravoslavna duhovščina.

Greben jim raste! Ker avstrijski Nemci napenjajo vse sile, da bi se združili z Nemčijo, je tudi Nemcem na Češkem začel rasti greben in bi tudi oni se kaj radi združili z Nemčijo. Kakor se poroča iz Prage, nameravajo češki Nemci izvesti ljudsko glasovanje za združenje z Nemčijo. Na čelu tega gibanja stoji dr. Lodgman. Češki Nemci so baje v ta namen dobili večje svote denarja iz Nemčije in Madžarske.

Novo državo so osnovali v Vladivostoku. Pokrajine v okolici Vladivostoka v vzhodni Sibiriji že davno niso več vnete za boljševizem. Trezno mislečim ljudskim voditeljem v teh krajih se je posrečilo, da so prepedili boljševike in si osnovali protiboljševsko državo. Sploh se nekaj kuha v Sibiriji zoper boljševike, ker so protiboljševiki osvojili tudi mesto Omsk.

Skupen samomor. Po poročilu angleških listov se je v neki vasi v guberniji Tambov v Rusiji zaprl v neko hišo več kakor 300 mož, žensk in otrok. Vrata hiše so zabili z žebli. Hišo so nato zažgali in vse osebe so zгореle. To poročilo je zelo neverjetno, pač pa je verjetno, da so boljševiki zaprli s silo te osebe v hišo in nato zažgali. V boljševiški Rusiji vladajo strahovite razmere.

Velika neurja so imeli prve dni meseca junija v Ameriki v Zedinjenih državah, kjer ste poplavlili svojo okolico močno narasli reki Arkansas in Fontaine. Povodenj je bila tako grozna močna, da je zahtevala 1500—3000 človeških žrtev. Skodo, povzročeno v sled te povodnji, cenijo na 10 milijonov dolarjev.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospod Hrašovec Alojzij pri okrožnem sodišču v Mariboru je nabral na večji domači slavnosti pri družini Franc in Marija Koebek v Rodmoškem vrhu za Dijaško kuhinjo v Mariboru 140 K. Prisrčna hvala!

Gospodarstvo.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš opozarja svoje ude, da ima v svojem skladišču (trgovina Klajnshek in Penič, Vetrinjska ulica) na razpolago: galico, pasto Bosno, žveplo, saliciden, dendrin, kajnit, apneni dušik, portlandski cement, ralijo, koso, kosna bruse, eponit in še to in ono. Vse blago je prvovrstno.

Vinski sejem v Ljubljani. V Ljubljani se vrši v času od 13. do 24. avgusta t. l. veliki trgovski in obrtni sejem. Istočasno namerava prirediti Vinarski in sadjarski odsek Maribor (za Slov. Stajersko) veliki vinski sejem v zvezi z vinsko razstavo. Širši pripravljani odbor tega odseka je določil glede udeležbe na vinskem sejmu oz. vinski razstavi sledeče pogoje: Razstavljena vina morajo priti na sejem pod izvirnim imenom. Vino mora priti na razstavo v sodčkih in steklenicah, na vzorčni prostor samo v steklenicah. Na sejmu se ne pripusti manjše količine kakor 50 sedemdesetinskih steklenic, ozir. 50 litrov v sodčkih od vsake vrste vina. Mariborski in pohorski vinarski okoliš (izvzemši okraj Konjice) ter gornje Slov. gorice (vštevši Sv. Lenarski sodni okraj) je določen kot sprejemni prostor za vino: Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Za ormoško-ljutomerski in gornjeradganski vinarski okoliš: klet g. Frca Zemljiča v Ljutomeru. Za savsko-sotelski in celjski vinarski okoliš, vštevši okraje Rogatec in Konjice: Vinarska zadruha v Celju. Za Haloze se določi sprejemni prostor naknadno. Na velesejmu se sprejmejo razen vina še sadje, jevec, šampanjec, žgane pijače in sadni izdelki. Natančnejša pojasnila daje interesantom glavni odbor, kateremu načeluje višji kletarski nadzornik Zabavnik v Mariboru.

luje višji kletarski nadzornik Zabavnik v Mariboru.

Svinjska rdečica se zopet zelo širi. Na Dravskem polju je poginilo že na stotine prašičev. Škoda je ogromna. Mnogi živinozdravniki pa raje uganjajo hujšakajočo "samostojno" politiko, nego, da bi šli ljudstvu na pomoč. V Sevnici ob Savi imajo takega hujšaka za imenom Sribar. Daleč smo prišli. In pri vladi ni nikogar, ki bi vzel bič in take gospodke zagnal od politikovanja proč k izvrševanju njih dolžnosti.

Velik padec živinskih cen na Dunaju. Nenadoma se je na dunajskem živinskem tržišču St. Marx pojavilo 4. junija in naslednje dni več tisoč glav pitane ogrske in rumunske živine za ceno 70—90 nemškoavstrijskih kron. Jugoslovanski izvozniki, ki so prodajali dosedaj vole kilogram žive teže po 120 do 160 K so izgubili ogromne svote. Za vole iz Jugoslavije so plačevali dunajski židovski prekupci 60 do 70 n. avstrijskih kron, t. j. 13 K 80 v do 16 K 10 v jugoslovanskih kron. Ta velik padec cen živini in mesu bo imel posledice tudi pri nas. Sumi se, da so židovski spekulantni umetno uprizorili ta nenavaden padec živinskih cen za tujo živino v Nemški Avstriji. Ker mnogi jugoslovanski spekulantni te spremembe niso predvideli, so izgubili nekateri manjši izvozniki že dni skoro vse svoje premoženje. Tako je n. pr. izgubilo v Mariboru več takih družb nič manj nego četrt milijona kron v dveh dneh. Star pregovor pravi: "Kakor dobljeno, tako zdrobljeno".

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 2. junija 1921 se je pripeljalo 187 ščetnarjev in tri koze. Cene so bile sledeče: Za plemenite svinje od 28 K do 30 K, za polpitane svinje od 26 K do 30 K za 1 kilogram žive teže. Mali prašički 6 do 8 tednov stari, komad 150 K do 300 K. Večji spomladanski prašički 400 K do 500 K. Jesenski prašički 600 kron do 1000 K. Kupčija je bila živahna.

Cene za kožo. V Trstu je bilo popraševanje po kožah neznanost, le Amerika in Nemčija sta se zanimali za prvovrstno blago. Neznatni nakupi so se gibali med 9 in 10 lirami. Suhe dalmatinske ovčje kože v teži 160—180 kg so stale 6—7 lir, grške kože za rokavice 26—27 kg po 35 frankov. Nemčija je kupila 7000 dalmatinskih kož v teži 50 kg po 15 lir.

Cene poljskim pridelkom. V Somboru je popraševanje po pridelkih precej živahno. Cene pšenice so se nekoliko dvignile, tudi cene koruzi so se zvišale. Ovsja je bilo prav malo in se je prodajal po 435—450 K meterski stot. Cene za pšenico in koruzo so bile za 10—15 K višje nego v pretekli dobi.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu je bilo popraševanje po hmelju zopet precej živahno. Domači hmelj so kupovali po 1800—2000 čehoslovaskih kron za 50 kilogramov. Tuj hmelj so kupovali po 1550—1750 čehoslovaskih kron za 50 kg. Stanje hmeljskih nasadov je zelo različno. So nasadi, ki so vsled vremenskih razmer zelo trpeli ter v razvoju zaostali, zopet so pa nasadi, ki so že dosegli tri četrtine žitne visokosti. Ponekod se je že pojavil raznovrstni mršes. Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini je ugodno.

Naš les na svetovnem trgu. Razven Rusije menda nobena evropska država nima tako nepa bodočnosti na svetovnem lesnem trgu, kakor ravno naša država. Naš les bo nujno potrebovala ne samo Italija, ki je takorekoč navezana na naš izvoz, ampak tudi Anglija. V obeh državah je popraševanje po stavbnem lesu zelo veliko. Ko se uredijo trgovski odnosi v Evropi in ko nastane nekaka stabilizacija v valutni, bo Italija rabila od naše države dnevno 35 do 40 vagonov stavbnega lesa, Anglija pa mnogo več. Vsa znamenja kažejo, da bo naša država raje izvažala les v Anglijo nego v Italijo, kajti v Angliji so vsa skladišča za industrijske izdelke tako prenapolnjena, da vlada v tej državi čimdalje večja brezposejnost. Anglija bo prisiljena najti pota, kako spraviti svoje industrijske izdelke v Jugoslavijo in da tako dobi potrebne stavbnega lesa iz naše države.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 123—133 naših kron; 100 nemških

mark stane 212—218, 100 avstrijskih kron 23, 100 čehoslovaskih kron stane 192 in 100 laških lir 695—698 jugoslov. kron.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Prava politična uganka je naša selnonska Selnica. Cujte in strmite! Novi župan je pred Bogom in ljudmi nekaj veliki nemškutar g. Hernach, sedaj pa veliki slabostojnež. Pa še boljše! Ravno ta g. Hernach je bil poprej župan in ob prevzemu se mu je županstvo odvzelo. In danes je ravno isti nekaj zaradi nemškutarstva odstavljeni g. Hernach zopet selniški župan. Lepa stranka ta slabostojna, sol Jugoslavije, pribežališče starih nemškutarjev, korito za kmete z rokavicami. Sicer je pa nemškutar in slabostojnež eno in isto, kar vidimo povsod, pa v Selnici in pa na našem slavnem Boču. Pa o bočkih slabostojnežih kaj več enkrat pozneje. Vedno se dajejo naredbe glede omejitve alkohola, v Selnici pa župan-krčmar g. Hernach, v Janževi gori župan-krčmar g. Mesarič, ki so mu kot velikemu slabostojnežu pripomogli d. županovanja ubogi delavci socialni-demokrati. Kaj ne, lepa slabostojna iznajdba. Krčmar — župan. Edini, res vedno značajni mož narodnjak, bivši gerent g. Kotolenko, se sedaj napada v slabostojnem listu. To ima v zahvalo, ker se je toliko za občino trudil in toliko dobrega in koristnega storil. — Narodni Sokol se pa brati z nekdanjim največjim sovražnikom Slovencev nemškutarjem. Bog živi to zelo pisano družbo v sokolskem perju.

Pečke pri Makolah. Najprisrčnejšo zahvalo izrekam vsem občinskim odbornikom občine Pečke kakor: Galunu Simonu, Skrbiš Jakobu, Kodriču Josipu, Znidar Martinu, Babšku Antonu, Sajko Francu, Kodriču Juriju, Dreo Janezu in Frangež Martinu za zaupnico. Ceravno sprejem s težkim srcem izvolitev, me vendar veseli, dasi sem še mlad, da sem dobil že splošno zaupanje. Nikdar nisem mislil, da bi mi že bila poverjena na deželi tolikanj odgovorna služba. Ključem vsem: Živela Kmetiska zveza, živela slovenska avtonomija!

Poharc Anton, župan.

Sv. Krištof pri Laškem. Samostojneži so poskušali srečo tudi v tej obširni občini. Najbolj so si brusili pete pri pobiranju podpisov trije bivši nemčurji, (kaj so zdaj se ne ve), katerih imena so se svetila tudi na samostojni listi. Izdali so tepake, kjer so trdili, da je dosedanje občinsko gospodarstvo stalo pod komando duhovščine. Gotovo zato, ker ni bilo v odboru nobenega duhovnika. Pozivljali so volilce, naj volijo može zbirave pameti (kakor je n. pr. Prugl), napredne misli (kakor je n. pr. Šentjerdovski nadučitelj), in dobre gospodarje (kakor je n. pr. Murschitz pri okrajnem zastopu), ki bodo pravični proti vsem stanovom (kakor n. pr. Smarješki Prugl). Povzdigniti je treba šolstvo (res; v Rečici n. pr. že 8 mesecev ni šolskega poduka, ker baje ni dobili učitelja. V Laškem pa je učiteljem dolg čas, ker je šola zaradi kužnih bolezni skoro vedno zaprta). Kdor je za tako gospodarstvo, je volil samostojno listo. Volitve pa so pokazale, da ljudstvu ni za tako gospodarstvo. Se mnogi kandidati na samostojni listi so preklicali svoje podpise, ker so bili za nje vgojufani, ter so volili s SLS. In tako so dobili samostojci štiri odbornike, SLS pa 20, kljub temu, da je bila udeležba naših vsled poljskega dela slaba, in vključ temu, da je samostojnež volil za odsotnega sina, ta pa bi naj volil za umrlega brata. Celjska "Nova doba" poroča, da so raznih kužnih bolezni v občini krivi občinski može (torej v Laškem, odkoder se vsa ka taka bolezen prikladi v krištofsko občino je kriv predvsem g. Elsbacher). Napredni može so baje izpuščeni v volilnih imenikih (pri državnih volitvah pa niti vpisanih niso pustili k škrinjicam, če se ni strinjala hišna številka). Dne 12. maja bo obračun s klerikaleci. In bil je. Klerikaleci to je SLS je dobila 404 glasove, samostojneži 76. Vsa jeza jim ni nič pomagala, volilci so se zavedli ter sili liberalne komande iz Laškega, naredili konec liberalnemu hrepenenju po odborniških stolicah v občini.